

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - СЕВЕРОЗАПАД
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - ПЛЕВЕН“

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ НА МАЛОЛЕТНИТЕ И НЕПЪЛНОЛЕТНИТЕ ЛИЦА В ОБЛАСТ ПЛЕВЕН ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

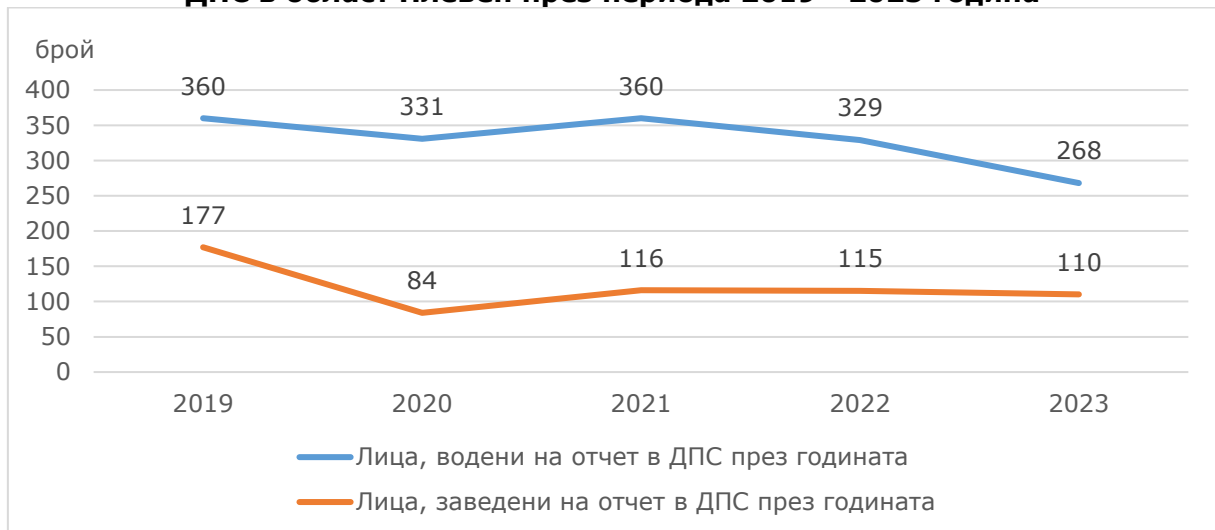
Малолетни и непълнолетни лица, водени, заведени и снети от отчет в детските педагогически стаи (ДПС) за извършени от тях противообществени прояви и престъпления

През 2023 г. в област Плевен **на отчет¹ в детските педагогически стаи са водени** 268 малолетни и непълнолетни лица за извършени от тях противообществени прояви и престъпления.

Основните характеристики на водените на отчет в ДПС лица са следните:

- 73.5% са непълнолетни (14 - 17 години);
- 26.5% са малолетни (8 -13 години);
- момчета - 181 (67.5%);
- момичета - 87 (32.5%);
- учащи - 238 (88.8%);
- в криминогенна среда живеят 192 (71.6%).

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни лица, водени и заведени на отчет в ДПС в област Плевен през периода 2019 - 2023 година

Броят на малолетните и непълнолетните, **заведени на отчет²** в ДПС през 2023 г. в областта е 110, като момчетата са 65 а момичетата - 45.

¹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от Правилника за детските педагогически стаи малолетните и непълнолетните лица се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния.

² Включват се всички малолетни и непълнолетни лица, които са били новозаведени на отчет в ДПС през календарната година.

През 2023 г. **от отчет в ДПС са снети** 81 малолетни и непълнолетни лица, или 30.2% от водените на отчет през годината. От тях 37 лица (45.7%) са отпаднали поради поправка на поведението, 35 - поради навършване на 18 години (43.2%), а 9 лица (11.1%) - на други основания.

Противообществени прояви

Малолетните и непълнолетните, **преминали през ДПС за извършени противообществени прояви** в област Плевен през 2023 г. са 125. Малолетните и непълнолетните момичета са 27 (21.6%), а момчетата са 98 (78.4%).

В структурата на наблюдаваните противообществени прояви най-голям е броят и делът на лицата, преминали през ДПС за:

- прояви на насилие и агресия - 30 лица (24.0%);
- бягство от вкъщи, от специализирана институция или от социална услуга от резидентен тип - 26 лица (20.8%);
- непристойно и/или хулиганско поведение на обществено място - 19 лица (15.2%);

Извършени престъпления

През 2023 г. броят на малолетните и непълнолетните лица в област Плевен, **преминали през ДПС за извършени престъпления** е 135.

Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършвани от малолетните и непълнолетните. Извършители на кражби са 67 лица, или 49.6% от всички лица, преминали през ДПС за извършени престъпления. Най-висок е делът на извършителите на кражби от домовете - 28.4% (19 лица) и на кражби от магазини или други търговски обекти - 22.4% (15 лица) и от общия брой кражби.

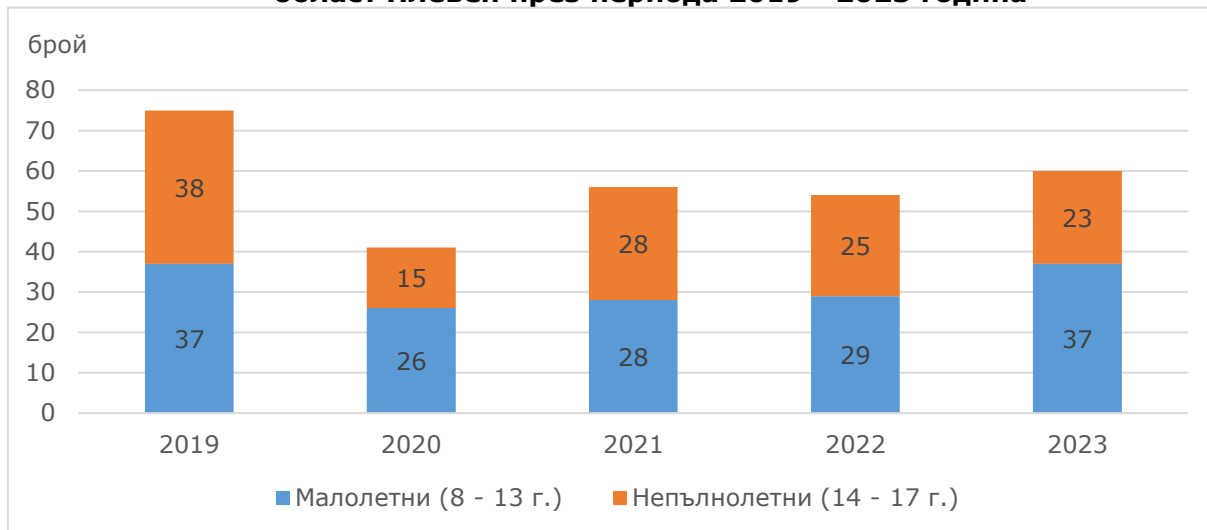
От общия брой на извършителите на престъпления, 17 лица (12.6%) са преминали през ДПС за хулиганство, а 11 (8.1%) за грабеж.

Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

Пострадалите от престъпления малолетни и непълнолетни лица през 2023 г. в област Плевен са 60, от които 33, или 55.0% са момчета, а 27 (45.0%) - момичета. Малолетните пострадали лица са 37 (61.7%), а непълнолетните - 23 (38.3%).

През 2023 г. най-голям е броят на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от кражба - 24 (40.0%), като 15 от тях са момчета, а момичета са 9. Регистрираните в ДПС случаи на деца, жертви на телесна повреда са 10 (16.7%).

Фиг. 2. Структура на малолетните и непълнолетните, пострадали от престъпления в област Плевен през периода 2019 - 2023 година

Дейност на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица

През 2023 г. местните комисии **са образували** 221 възпитателни дела и са наложили 372 **възпитателни мерки** в съответствие с чл. 13, ал 1 от Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на 185 лица за извършените от тях 242 общественоопасни деяния¹.

Най-често налаганите възпитателни мерки са:

- предупреждение - 175 мерки (47.0%);
- поставяне под възпитателен надзор на обществен възпитател - 77 мерки (20.7%);
- поставяне под възпитателен надзор на родителите или на лицата, които ги заместват за полагане на засилени грижи - 65 мерки (17.5%);
- предупреждаване за настаняване във ВУИ с изпитателен срок до 6 месеца- 20 мерки (5.4%).

Основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки в област Плевен през 2023 г. са следните:

- малолетни - 68 (36.8%), непълнолетни - 117 (63.2%);
- момчета - 120 (64.9%), момичета - 65 (35.1%).

¹Общественоопасните деяния включват извършените от лицата противообществени прояви, престъпления и административни нарушения.

Методологични бележки

Статистическото изследване на противообществените прояви и престъпления на малолетните и непълнолетните осигурява информация на базата на годишни данни за лицата водени, заведени, снети и преминали през детските педагогически стаи, лицата с наложени възпитателни мерки за извършени общоопасни деяния, както и за пострадалите малолетни и непълнолетни от престъпления. Източник на информацията са местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е компетентен орган, който разглежда възпитателни дела, привежда в изпълнение наложените мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (ЗБППМН) и осъществява контрол по изпълнението им.

Малолетни лица са лицата на възраст от 8 до 13 навършени години.

Непълнолетни лица са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави.

Детските педагогически стаи са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват малолетни и непълнолетни, извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално педагогическите интернати (СПИ). Малолетните и непълнолетните се водят на отчет за срок от 2 години, след което се снемат от отчет, ако през този период не са извършили повторно противоправни деяния. В броя на водените на отчет в ДПС **не се включва** броят на малолетните и непълнолетните, които са **преминали през ДПС**.

В броя на заведените на отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни, които са новозаведени през отчетната година.

В броя на снетите от отчет в ДПС през годината се включват малолетни и непълнолетни лица, които през отчетната година са отпаднали от отчет, като е посочена причината за снемане от отчет.

В броя на преминалите през ДПС се включват малолетни и непълнолетни лица, които са извършили незначителни деяния, за които еднократната намеса на полицейски органи е била достатъчна и няма основания за тяхното завеждане на отчет в ДПС.

Възпитателна мярка е алтернативна на наказанието мярка за възпитателно въздействие спрямо малолетен или непълнолетен, извършил противообществена проява, и непълнолетен, освободен от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс, и се налага с цел преодоляване на отклоненията в поведението, предотвратяване на бъдещи нарушения и интеграция в обществото.

В броя на малолетните и непълнолетните лица с наложени възпитателни мерки се включват всички малолетни и непълнолетни, извършители на противообществени прояви, престъпления или административни нарушения, спрямо които са наложени възпитателни мерки съгласно ЗБППМН. С оглед на деянието може да се наложи повече от една възпитателна мярка с изключение на възпитателните мерки „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“.

В броя на малолетните и непълнолетните лица, пострадали от престъпления, се включват лицата, пострадали от различни видове престъпления по местоизвършване на деянието, а не по местоживееене на лицата.

Допълнителна информация относно методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните е публикувана на интернет страницата на НСИ - <http://www.nsi.bg> раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=63).